

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот №1 від 15.09.2023 р.

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА
СИЛАБУС
2023/ 2024 навч. рік**

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 3,5
Семестр	– 8
Сторінка курсу в MOODLE	– https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=11171

Керівник практики від ВНЗ – Машошина Тетяна Вікторівна (канд. економ. наук, доцент)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>

Контакти викладача (e-mail) – mashoshina@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Метою даної практики є закріплення теоретичних знань, набутих з фундаментальних і фахових дисциплін, та отримання необхідних практичних навичок у сфері планування фінансово-економічної діяльності підприємства та виконання аналітичної роботи.

Основними завданнями виробничої практики є:

- ознайомлення з підприємством як суб'єктом господарювання, його підприємницькою діяльністю;
- з'ясування принципів прогнозування, планування і регулювання діяльності підприємства;
- оволодіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування, фундаментальний та технічний аналіз у трейдингу);
- вміння застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
- вміння застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та інформаційні продукти;
- формування у студента зацікавленості здійснювати інтернет-трейдинг, економічну інтерпретацію одержаних результатів;
- робити обґрунтовані висновки та прогнозні розрахунки стану валют.

Виробнича практика має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів:

заплановані загальні компетентності (ЗК):

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового

способу життя.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система, страхування та фондовий ринок).
- СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

програмні результати навчання (ПР):

- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи, страхування.
- ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Організація і керівництво практикою

Семестр у якому передбачена практика, – 8, тривалість – 2 тижні. До місяця практики здобувачі вищої освіти прибувають згідно з договором, який укладає університет з підприємствами-базами практики.

Місцем проведення практики є підприємства, організації, установи різних галузей господарства й будь-яких форм власності, зокрема АТ «Укрзалізниця», фінансово-кредитні установи, страхові компанії, підрозділи університету, за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм.

Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з керівництвом закладу вищої освіти, підібрати для себе місце проходження практики та запропонувати його для використання як базу практики.

До складу обов'язків керівника практики входить: проведення консультацій здобувачів з питань виконання програми практики, безпосередньо у конкретних умовах виробництва і спільна робота із студентом за програмою виробничої практики і роз'яснення вимог щодо складання звіту за її підсумками.

Зміст виробничої практики

5.1 Зміст планової частини

Характеристика підприємства як суб'єкта господарювання:

- напрямки і види діяльності;
- нормативно-законодавча база функціонування підприємства і здійснення планової роботи.

Принципові основи планування як функції управління:

- принципи планування;
- система планів підприємства і їх зміст;
- методи планування діяльності та розвитку підприємства;
- організація розробки планів.

Стратегічне планування на підприємстві, його сутність та основні етапи:

- методи вибору стратегії на підприємстві;
- різновиди стратегій на підприємстві (виживання, стабілізації, зростання);
- сучасні проблеми розвитку системи стратегічного планування на підприємстві.

Бізнес - планування і його використання на підприємстві:

- сутність і призначення бізнес-плану;
- стадії формування, логіка розробки, структура бізнес-плану;
- необхідність бізнес-планування за ринкових умов господарювання.

Тактичне і оперативне планування діяльності підприємства, фірми:

- відмінність тактичного планування від стратегічного; зміст тактичних планів підприємства (середньо- і короткострокових); основні показники тактичних планів, їх призначення; сутність оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства; проблеми удосконалення внутрішньофірмового планування за умов ринкової системи господарювання.

Прогнозування стану суб'єктів господарювання:

- принципи прогнозування, що використовуються на підприємстві;
- предмет, методи прогнозування, що застосовуються;

- складання довгострокових і короткострокових прогнозів розвитку підприємства.

Державне регулювання діяльності підприємства:

- нормативно-законодавча база;
- державні контракти (замовлення), фінансова підтримка суб'єкта господарювання;
- залучення банківських і комерційних кредитів, їх види, форми та умови надання підприємству;
- використання інших форм державного регулювання діяльності підприємства.

5.2 Зміст аналітичної частини практики

За даними Балансу (Ф1) визначити структури:

- активів взагалі;
- необоротних активів;
- оборотних активів (за ступенем ліквідності);
- запасів;
- дебіторської та кредиторської заборгованості за терміном сплати (з використанням даних бухгалтерського обліку);
- пасивів взагалі;
- власного капіталу;
- позикових коштів.

За даними звіту про фінансові результати (ФЩ визначити структуру: виручки від реалізації (податки, собівартість, прибуток (збиток)); операційних витрат; прибутку до оподаткування за видами діяльності).

За даними звіту про рух грошових коштів (Ф3) визначити: грошові надходження за видами діяльності; грошові витрати за видами діяльності; загальні зміни залишку коштів.

За даними звіту про власний капітал (ФУ) встановити розмір:

- скоригованого власного капіталу;
- змін власного капіталу;

Проаналізувати фінансовий стан підприємства за допомогою фінансових коефіцієнтів та експрес-методів:

- фінансову стійкість;
- якість використання активів взагалі і за видами;
- стан розрахунків підприємства і використання обігових коштів (імобілізація);
- якість управління підприємством (за станом грошових потоків);
- ліквідність балансу;
- ліквідність та платоспроможність підприємства;
- рентабельність підприємства.

Провести рейтингову оцінку діяльності підприємства за допомогою показників:

- загальна рентабельність активів;
- рентабельність продаж;
- рентабельність власного капіталу;
- віддача активів;
- віддача основних засобів;
- оборотність оборотних засобів;
- оборотність запасів;
- оборотність дебіторської заборгованості,
- оборотність кредиторської заборгованості;

- коефіцієнт покриття;
- коефіцієнт поточної ліквідності;
- коефіцієнт автономії;
- чистий прибуток;
- сума власних оборотних коштів;
- коефіцієнт маневреності власних коштів.

Ресурси виробничої практики

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал бібліотеки УкрДУЗТ)
- 2 <https://www.rada.gov.ua/> (Офіційний портал Верховної Ради України)
- 3 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України);
- 4 <https://bank.gov.ua/> (Національний Банк України);
- 5 <https://forinsurer.com/> (Страхування в Україні)

Захист і оцінювання результатів практики

Форма звітності здобувача освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником бази практики. Письмовий звіт разом із характеристикою та іншими необхідними документами подається керівнику практики від закладу вищої освіти.

При виставленні оцінки здобувачу за практику враховується: якість звіту з практики; виконання індивідуальних завдань та оформлення їх у звіті; трудову дисципліну на базі практики та оцінку його роботи у структурних підрозділах підприємства, організації.

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Визначення назви державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E

НЕЗАДОВІЛЬНО 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності

Кодекс доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.